

**Z okazji
Świąt Bożego Narodzenia**

najlepsze życzenia

**pomyślności w pracy
zawodowej i społecznej**

oraz w życiu osobistym

**a także radości płynącej
Cudu Narodzenia Pańskiego**

W imieniu Zarządu Regionu
Z „Solidarność” Ziemia Radomska

Zdzisław Maszkiewicz

**Bóg się rodzi,
moc truchleje**

*Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony;
Wzgardzony okryty chwałą,
Śmiertelny Król nad wiekami!
A Słowo ciałem się stało
I mieszkało między nami.*

*Podnieś rękę, Boże Dziecię,
Błogosław ojczyznę miłą,
W dobrych radach, w dobrym bycie
Wspieraj jej siłę swą siłą,
Dom nasz i majątność całą
I wszystkie wioski z miastar
A Słowo ciałem się stało
I mieszkało między nami.*

STYCZEŃ

P	W	S	C	PT	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

LUTY

P	W	S	C	PT	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

MARZEC

P	W	S	C	PT	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KWIECIEŃ

P	W	S	C	PT	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

MAJ

P	W	S	C	PT	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

CZERWIEC

P	W	S	C	PT	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

LIPIEC

P	W	S	C	PT	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SIERPIEŃ

P	W	S	C	PT	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

WRZESIEŃ

P	W	S	C	PT	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

PAŹDZIERNIK

P	W	S	C	PT	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

LISTOPAD

P	W	S	C	PT	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

GRUDZIEŃ

P	W	S	C	PT	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Z REGIONU

Radom 1998.12.15.

RADA MINISTRÓW RP
WARSZAWA

STANOWISKO

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska zwraca się z wnioskiem o podjęcie stosownych działań prawnych w związku ze zmianą statystycznych wskaźników przeciętnego miesięcznego, w konkluzji zbliżającej się reformy administracyjnej państwa i utworzenia w związku z tym 16 nowych województw.

UZASADNIENIE

Dla potrzeb makro i mikroekonomicznych GUS przedstawia dane o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu obowiązującym w danym województwie. Nasz związek wielokrotnie wypowiadał się, że średnia nie oddaje rzeczywistości i de facto zamazuje skalę problemów występujących na danym terenie. Jednakże po wprowadzeniu od 1 stycznia 1999r 16 nowych województw, może na tym tle dojść do dramatów szczególnie rodzin jak i całych grup społecznych.

W szczególności może mieć to miejsce w nowym województwie mazowieckim gdzie średnie wynagrodzenie (biorąc pod uwagę dane za III kwartał br.) wyniesie ok. 1260 zł. A na to składają się: warszawskie- 1819 ; łódzkie- 1304 ; ciechanowskie- 1119 ; ostrołęckie- 1123 ; radomskie- 1098 ; siedleckie- 1071(dane bez osy).

Jak wynika z tego stawienia dla mieszkańców Płocka a w szczególności Warszawy nastąpi znaczne „obniżenie” omawianego wynagrodzenia z kolei dla mieszkańców z terenów o słabym rozwoju i niskim poziomie dochodów nastąpi jego istotne „podwyższenie”. Jak oznaczyliśmy na wstępie, przeciętne wynagrodzenie danego województwa stanowi podstawę do różnych działań Państwa. Jednym z nich jest ustalanie normatywu do spłaty miesięcznej raty kredytu mieszkaniowego zaciągniętego przez spółdzielnie mieszkaniowe przed 31.05.1992r(który niestety staje się coraz większym ciężarem dla wielu rodzin). Opisany powyżej proces sztucznego uśrednienia płac dla nowych województw spowodowałby duży wzrost obciążeń z tego tytułu dla mieszkańców z miejscowości o słabych dochodach (często jak np. w Radomiu łączące się z następującą degradacją ekonomiczną- upadłości, grupo-

we zwolnienia, wysoki poziom bezrobocia), z kolei istotne ich obniżenie w szczególności dla mieszkańców Warszawy i woj. warszawskiego. Taka sytuacja oprócz negatywnych skutków ekonomicznych dla słabszych grup społecznych, jest nie do przyjęcia z powodu sprzeczności z podstawowymi zasadami sprawiedliwości społecznej. A przecież na tym nie koniec. Państwo opracowując i planując pewne rozwiązania globalne bierze pod uwagę właśnie dane o przeciętnych wynagrodzeniach. Podejmowanie decyzji na bazie nierzeczywistych danych może przynieść ni obliczalne skutki.

Reasumując wnosimy o podjęcie działań zmierzających do określania przeciętnego wynagrodzenia dla danego powiatu co z jednej strony odzwierciedliłoby w miarę rzeczywistą sytuację danego terenu i jego mieszkańców, a z drugiej strony może zapobiec omawianym powyżej zjawiskom.

Biorąc pod uwagę znaczenie omawianej problematyki prosimy o szybką odpowiedź.

Sekretarz Zarządu Regionu
Andrzej Piszczyk

Radom 1998.12.15.

STANOWISKO

ws. sytuacji społeczno-gospodarczej regionu

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska jest zaniepokojony postępującą degradacją gospodarczą regionu radomskiego. W ciągu ostatnich miesięcy kondycja finansowa wielu przedsiębiorstw uległa dalszemu pogorszeniu, co w rezultacie doprowadziło do ogłoszenia upadłości kilku z nich, między innymi: „Acanty”, RZMO, „Lidera”, Elektrociepłowni Radom SA, a inne zakłady znajdują się w krytycznej sytuacji ekonomicznej.

Pracownicy dwóch największych radomskich przedsiębiorstw, tj. ZM. „Łuczniak” i RZPS „Radoskór”, otrzymują wynagrodzenia z opóźnieniem i w ratach. Doprowadziło to w końcu do sprzeciwu załogi „Łuczniaka” i strajku okupacyjnego. Przeprowadzone grupowe zwolnienia pracowników w wielu firmach naszego regionu oraz zapowiadane w najbliższym okresie następne zwolnienia z pracy spowodują to, że stopa bezrobocia w województwie radomskim wzrośnie do poziomu bliskiego województwom o najwyższej stopie bezrobocia w kraju. Najgorsze jednak jest to, iż lokalny rynek pracy nie stwarza żadnych możliwości znalezienia odpowiedniego zatrudnienia dla zwalnianych pracowników.

Degradacja przemysłu radomskiego postępuje od kilku lat. Winę za ten stan ponoszą przede wszystkim dyrekcje upadających przedsiębiorstw,

POWRÓT DO KORZENI

Nasi stali czytelnicy zauważyli, że zmieniła się winieta "Biuletynu". Inny jest krój liter tytułu, inny herb Radomia, który umieściliśmy obok. Dla czego zaproponowaliśmy właśnie takie godło miejskie i zastąpiliśmy nim dotychczasowe, przyjęte w 1991 roku przez radę miejską? Oto wyjaśnienie.

Historia każdego herbu miejskiego jest związana nierozłącznie z historią miasta. Zazwyczaj osada otrzymywała herb wraz z lokacją na określonym prawie miejskim. Kiedy zatem Radom stał się miastem?

Pierwsza pisana wzmianka o Radomiu pochodzi z połowy XII wieku. W 1155 roku papież Hadrian IV wydał bullę potwierdzającą stan posiadania biskupstwa wrocławskiego. Głosi ona m.in., że komes (urzędnik książęcy) Sławomir nadał biskupstwu "villam iuxta Radom que vocatur Zlauno" czyli położoną koło Radomia wieś Sławno. Musiał być więc Radom znanym grodem, jeśli posłużył jako punkt orientacyjny dla określenia odległej od Śląska wsi.

Ślady prowadzą do św. Wacława

W połowie XII wieku był już Radom grodem kasztelańskim. Śladem wiodącym nas do ustalenia daty lokacji miasta jest kościół św. Wacława. Badania architektoniczno-archeologiczne przeprowadzone w latach 1966-1967 pozwoliły ustalić, że murowaną świątynię wzniesiono ok. roku 1300.

Dawniejsi badacze, opierając się na nie zachowanym do dzisiaj napisie wyrzeźbionym w kamieniu, twierdzili, że pierwszy, drewniany jeszcze, kościółek ufundował w roku 1216 książę Bolesław Wstydlivy. To nonsens, gdyż władca ten panował w całości Małopolsce dopiero w latach 1243-1279. Prawdopodobnie napis ten był tartarty i niewyraźny i badacze ci pomylili "1" z "7". Tak więc kościół byłby ufundowany w roku 1276.

Czy mamy jakieś podstawy, by wiązać ową datę z lokacją Radomia. Owszem! Mniej więcej w tym samym czasie Bolesław Wstydlivy nadał miejskie prawo średzkie dwóm osadom: Wierzbicy (1257) i Skaryszewowi (1264). Oznaczało to, że lokacja, a więc prawo obowiązujące w tych dwóch miejscowościach, przywileje gospodarcze itp. były identyczne z tymi, które obowiązywały w Środzie Śląskiej.

Stary i bogaty Radom?

Dalsze nadania w Radomskim odbyły się już za panowania Władysława Łokietka i jego syna Kazimierza Wielkiego. W 1308 roku miastem stało się Skrzyżno, w 1333 r. Przytyk, a w 1338 - Wyśmierzyce. Historycy podkreślają fakt, że Radom był już w tym czasie osadą targową o dużo większym znaczeniu gospodarczym niż owe wyżej wymienione. Czy nie wypływa stąd wniosek, że mógł już posiadać prawo miejskie?

Być może z nadaniem prawa średzkiego naszemu miastu należy łączyć wspomnianą już przebudowę kościoła św. Wacława ok. roku 1300.

Następna pewna wiadomość na temat miasta Radomia pochodzi z dokumentu wystawionego w 1505 r. na polecenie króla Aleksandra Jagiellończyka. Monarcha potwierdził w nim dokument Kazimierza Wielkiego z 1350 r. dotyczący sprzedaży wójtostwa radomskiego...mężowi opatrznemu i uczciwemu Konradowi z Warszawy".

Co daje nam znajomość tego dokumentu? Po pierwsze: sprzedawano w

Sekretarz
Zarządu
Regionu
Andrzej
Piszczak

nim istniejące już wójtostwo. Po drugie: w dokumencie wystawca wspomina o tym, że mieszczanie mają być sądzeni wedle swojego niemieckiego prawa". O loczeniu Radomia świadczy też cena za jaką sprzedano wójtostwo - 300 grzywien. Dla porównania należy wspomnieć, że wójtostwo dostatniego i o wiele starszego miasta - Łęczycy sprzedano w tym samym czasie za 150 grzywien. Żeby nabrać takiej ceny radomskie wójtostwo musiałoby istnieć wcześniej niż dotychczas przypuszczano i bardzo dobrze rozwijać się gospodarczo.

Wcześniejsze lokacje Radomia potwierdzałby swym raportem pokontrolny wystawiony w 1629 r. przez komisję ilustracyjną województwa sandomierskiego (rodzaj ówczesnego NIK). Napisano w nim, że rajcowie radomscy pokazali komisarzom oryginałów dokumentów lokacyjnych miasta z r. 1300 i 1340, które spaliły się w czasie pożaru w XV w.

1 stycznia 1364 roku król Kazimierz Wielki lokował miasto Radom, który otrzymał prawo magdeburskie. Stary Radom - okolice dzisiejszych ulic Św. Wacława i Przechodniej - egzystował jeszcze przez pewien czas, by w XV w. stać do roli wsi.

Poszukiwania pierwszego herbu Radomia. Tematem herbu Radomia zajmował się swego czasu wybitny historyk i znawca heraldyki (nauki o herbach) profesor Stefan K. Kuczyński, wybitny znawca heraldyki - autor o herbach i zasadach ich tworzenia. Odnalazł on w archiwum Państwowym w Lublinie dokument z 1421 roku, w którym rajcy miejscy stwierdzają "dobrą sławę" Macieja Radomiża - mieszczanina radomskiego. Do pergaminu przypięta była pieczęć z najstarszym, z dotychczas odnalezionych, wizerunkiem herbu radomskiego. W centralnym miejscu pieczęci wyobrażona została majuskułowa gotycka litera "R" pod gotycką koroną królewską w formie opaski z trzema fleuronami - czyli liściastymi wyrostkami. Właściwie powinienem napisać, że są na niej cztery fleurony, gdyż zgodnie z zasadami heraldyki czwarty liścień jest "domyślny" - znajduje się z tyłu korony, zasłonięty przez przedni, środkowy.

Obok litery na polu herbowym znajdowały się dwa ozdobniki w kształcie wici roślinnych. Na otoku pieczęci widniał napis - "Sigillum Consulium Radom" ("pieczęć rady miasta Radomia").

Na podstawie owej pieczęci oraz analizy pomniejszych znaków Kuczyński stwierdził, że herb Radomia musiał w czasach kazimierzowskich wyglądać następująco: na czerwonym polu tarczy herbowej znajdowała się, podobnie jak na znaku z 1421 roku, majuskułowa litera "R", a nad nią opisana wyżej korona. Jej elementy były w kolorze złotym (żółtym).

Uczony poszedł w swoich rozważaniach dalej. Zgodnie z heraldyką litera w polu herbowym nie miała samo-

istnego znaczenia, ale odnosiła się do osoby fundatora miasta. Na podstawie porównania godła Radomia ze znakami innych miast lokowanych przez Kazimierza Wielkiego, m.in. Tymbarku, Grybowa czy dzisiejszej krakowskiej dzielnicy Kazimierz, Stefan Kuczyński doszedł do wniosku, że zamiast litery "R" w radomskim herbie mogła się znajdować litera "K". Prawie identyczny herb miała średniowieczna stolica Polski - Kraków.

"Psucie" herbu

Herb Radomia ewoluował przez wieki - najszybciej wraz ze schyłkiem niepodległej Rzeczypospolitej w XVIII wieku i w trakcie rozbiorów. Zmieniał się wygląd korony, a gdy zapomniano o osobie króla, który lokował miasto, obok litery pojawiły się w herbie mury miejskie.

Pierwsza zachowana pieczęć z takim wyobrażeniem pochodzi z 1760 r. Widnieje na niej fragment bramy miejskiej z trzema wieżami, w której umieszczono literę "R", a tuż nad literą barokową koronę. Z czasem korona zniknęła, zmieniały się też kolory herbu.

Do porządkowania znaku wzięto się na poważnie w II Rzeczypospolitej. Prezydent Ignacy Mościcki wydał 24 listopada 1930 rozporządzenie, zgodnie z którym samorządy lokalne chcące zmienić swoje herby musiały złożyć do 31 marca 1933 roku ich projekty. Radom zyskał więc swój znak w formie bardzo podobnej do tej z 1760 r.

Władze PRL "obdarowały" Radom herbem zbliżonym do tego z XVIII wieku. Pozostawiły mury w nim mury i literę "R", ale odebrały miastu jego królewską koronę.

Zmiany śmiechu warte

Po upadku komunizmu radni radomscy, teraz już obywatele III Rzeczypospolitej, wzięli się ostro za herb swojego miasta. Jednak ku zdziwieniu historyków, zamiast wrócić do najbardziej eleganckiej i poprawnej heraldycznie formy znaku z czasów Kazimierza Wielkiego, postanowili w 1991 r. przywrócić jego XVIII-wieczną wersję dodając od siebie kilka nowych, zaskakujących elementów.

Nowy herb posiada w swojej tarczy wizerunek murów miejskich z trzema basztami i brama, w której stoi gotycka litera "R". Nad bramą umieszczono koronę (mitrę) książęcą św. Kazimierza Jagiellończyka. Po lewej stronie murów umieszczono herb papieski. Nad całością herbu dominuje korona, według twórców nowego znaku jagiellońska, a tak naprawdę nijaka - ni to barokowa, ni renesansowa. Radni uważali widać, że herb taki dodaje miastu za mało splendoru, postanowili obdarzyć swoje miasto dodatkowym herbem na niedziele i święta. Różnił się od "zwykłego" labrami - czyli wstęgami chorągiewnymi spływającymi spod korony "jagiellońskiej".

Pocziwe głupstwo?

Historycy i heraldycy podnieśli alarm. Wskazywali, że nowe dodatki są niezgodne z zasadami tworzenia herbów. Zupełnie szokująca jest np. obecność w herbie aż trzech koron: królewskiej, książęcej (mitry) i papieskiej (tiara).

Poza tym detale owych elementów nie zgadzały się z realiami historycznymi epoki jagiellońskiej. Korona wieńcząca herb powinna być gotycka, bo posiadaniem takowej szczyli się przedstawiciele tej polsko-litewskiej dynastii lub, jak w zachowanych herbach z XVII i XVIII w., barokowa - zamknięta półkole od góry przez kabłąki odchodzące od każdego z fleuronów, zwieńczona krzyżem. Podobne zarzuty wysunięto w stosunku do mitry książęcej św. Kazimierza umieszczonej nad bramą.

Heraldycy tłumaczyli, że absurdem jest posiadanie przez miasto aż dwóch herbów - "codziennego" i "odświętnego". Oburzyły ich też labry doczepione do jednego z nich. Takie dodatki według heraldyki labry przysługiwały jedynie rycerstwu. Miasto mogłoby się nimi szczyć jedynie wtedy gdyby było lokowane przez przedstawiciela stanu szlacheckiego. Dla Radomia są one zaś tylko degradacją - jest on przecież miastem królewskim, a nie zaledwie szlacheckim.

Leszek Pudłowski, historyk, prezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, nalegał by radni wrócili do formy herbu ustalonej w trakcie badań przez profesora Kuczyńskiego.

Wojna herbowa na święte słowa

Rozwścieczeni zwolennicy nowego herbu miejskiego, w większości związani z ZChN ruszyli do gwałtownego ataku na jego przeciwników.

Z palca wysnali sobie argument, że godło miasta wcale nie musi odwoływać się do najstarszej znanej postaci znaku. Twierdzili też, że umieszczenie na nim insygniów jagiellońskich podnosi jego rangę, zaś labry umieścili, gdyż pojawiły się w herbie miasta ok. 1700 r.

Na koniec, aby dobić przeciwnika, ówczesna przewodnicząca rady miejskiej Krystyna Dzierżanowska, w swoim oświadczeniu zatytułowanym górnolotnie "Radom ma prawo do królewskiej korony w herbie", opublikowanym w tygodniku "Ziemia Radomska" (styczeń 1991) stwierdziła: "Pomniejszanie honoru i godności miasta przez zaciekle i błędne polemiki, usiłowanie odebrania herbowi korony, jest działaniem przeciw społeczeństwu miasta Radomia". Twórca herbu ks. Stanisław Makarewicz oskarżył nawet swoich oponentów o to, że przestraszyła ich "symbolika chrześcijańska koron króla Kazimierza (Jagiellończyka) i jego syna, który został Świętym Kościoła, a w 1983 r. Patronem Radomia" ("Gazeta Lokalna" 15/91).

Były to czasy, gdy takie zarzuty wystarczyły, by osobę przeciwną nowemu herbowi nazwać komunistą lub w najlepszym przypadku "różowym" zdrajcą Katolickiego Narodu Polskiego. Projekt ZChN zwyciężył.

Gdzie nasze korzenie

Czy słusznie? Czas wreszcie powiedzieć, że nie. Dla czego?

Po pierwsze: czasy świetności Radomia to nie tylko epoka Jagiellońska. Rozkwit miasta zaczął się za panowania Piastów. To przecież Kazimierz Wielki lokował Nowe Radom na terenie dzisiejszego miasta. Król ten mógł poszczycić się nie gorszymi osiągnięciami w dziedzinie polityki zewnętrznej i wewnętrznej, a także w budownictwie, niż Jagiellonowie. Przecież data odnowienia przez niego fundacji miasta - 1 stycznia 1364 r. - jest pierwszą stuprocentowo pewną datą w historii Radomia.

Po drugie: pierwsi Jagiellonowie, np. król Władysław lubili region Radomski, bo Puszcza Kozienicka, bogata zwierzyną, przypominała im litewskie lasy, ale w naszym mieście mieszkali okazjonalnie.

Po trzecie: Święty Kazimierz był tylko synem królewskim i namiestnikiem, nie wstąpił się jakimiś znaczącymi osiągnięciami politycznymi. Nawet próba jego wstąpienia na tron Węgier była nieudana. A tytuł błogosławionego, a potem świętego, nadany młodemu Jagiellonowi był aktem politycznym ze strony papieża mającym na celu zjednanie mu przychylności najpotężniejszego w ówczesnej Europie domu panującego. Polska, stracona węgla wtedy przez pewien czas "od morza do morza" Papież chciał, by Jagiellonowie włączyli się do niepotrzebnej Polsce wojny z Turcją. Na szczęście nasi władcy nie mieli smutny los syna Jagielly - młodego królewicza Władysława Warneńczyka. I w wojnie z Turkami zginął tylko jeszcze jeden z ich rodu, syn króla Czech i Węgier Władysława Jagiellończyka, bratanek króla Polski Kazimierza Jagiellończyka - Ludwik. Było to w 1526 r. w twie pod Mohaczem.

Ostatnie argumenty za powrotem do starego godła jest natury politycznej i patriotycznej.

Wraz z reformą terytorialną kraju Ziemia Radomska dołącza do Mazowsza. Nowe województwa, choć różniące się, są zbliżone zasięgiem do starych średniowiecznych dzielnic Polski. Ważne jest także to, że król Kazimierz Wielki był inicjatorem stworzenia idei Korony Królestwa Polskiego - Państwa Polskiego silnego, zjednoczonego i niepodzielonego. Idea ta jest o wiele ważniejsza od lokalnych i koniunkturalnych świętości.

I coś na koniec. Radomianie patrioci! Wróćmy do herbu piastowskiego. Kielce mają herb o wiele późniejszy, bo z 1496 r. I tylko kardynalski! Nadal im go brat Kazimierza - kardynał Ferdynand Jagiellończyk.

Paweł Podlipny

[Od Redakcji: Wszystkich PP Czytelników Państwa prosimy o nadsyłanie uwag na temat zmian graficznych i treściowych "Biuletynu". Za wszystkie opinie dziękujemy.]

Przybieżeli Trzej Królowie niosąc dary do Betlejem
Powiedzieć Dzieciąteczku co się na tym świecie dzieje
Przyjechali karawaną z za gór siedmiu i mórz czterech
Widną więc przebyli drogę, by się dostać do Betlejem

Pierwszy z Króli, ten Senator, tak do Maluńskiego rzecze:
Przez nasz region we władanie
Wgamy Cię bardzo Panie
Proń od złego nasze plemień
Wgostaw Radomską Ziemię

Drugi Król, Rzecznikiem zwany, Dzieciąteczku tak zaś prawi:
Komuch u nas w grodzie rządzi
(czart go chwostem błogosławił!)
My gorąco Cię prosimy
na bój z draniem daj nam siły

Trzeci Król, zwan Sekretarzem,
na niebo zaś pokazuje
Dziwne na nim widać znaki
znać, prorocstwo się szykuje

Coś się w chmurach kłębi, puszy
coś wyrzusza i kotłuje
jakiś potwór się wynurza
jakiś bałwan nadlatuje
Patrzcie ludzie, co to, co to
czy wieloryb to czy foka
spada ku nam z wysokości
mrugając czerwonym okiem
To jest monstrum, wielka baba
na niebiosach się rozpina
tłum komuszy zaś zawodzi
O salve nam, salve Regina!

Za nią jak za panią matką
inne monstrum raźnie kroczy
Co za dziwo, oia boga!
Głowa na pajęczych nogach
To był łeb kuratoryjny
potem zaś ministerialny
mąciwoda wielka jest to
(przez „o” z kreską)

Wtem muzykę jakąś słyhać
jakiś fircyk tu pomyka
śpiewając baranim głosem
kantykę aż pod niebiosa:
„Wyrzucili ci mnie z Unii
bo śpiewałem dla komuny
teraz po wyborach będę
tylko wiceprezydentem”

Za nim zaś milcząco kroczy
wywalając na wierzch oczy
jakaś postać niewesoła
z opadniętym żądłem pszczoła
Czy zapadła na reumatyzm
czy na bolesną podagrę
zróbcie masaż biedaczynie
albo podarujcie viagrę

Lecz nadchodzi nowa groza
wraz z komuszym cichym szeptem
perła czerwonego rodu
słynny doktor von Nittensztajn
Pozszywany z różnych części
tu akuszer, tam zaś orzeł
ogon psi, łapy baranie
dokustykać tu nie może

Za nim na rumaku rączy
jedzie ku nam nowa władza
słyhać znowu śpiew komuszy
katujący ludzkie uszy:
„Z sekretarza dałem hopla
prosto na siedzenie opla
no a teraz wam pokażę
jak być grodziska włodarzem!”

Otrząsneli się Trzej Króle z czarciego naraz uroku
Co tu robić, jak zadziałać, by był na niebiosach spokój
Wtem zakrzyknął Król Senator
„Wiem co robić, dobra nasza!
Gdzie jest rycerz nasz Cebula?
Przywalimy im z kałasza!”

Jak powiedział, tak zrobili
Huk i grzmot! No i po chwili
Po komuszej potworności
się w powietrzu smród unosi

Tekst Paweł Podlipnia
Rysunki Andrzej Nowakowski

Potem zapadła wokół cisza

i Trzej Królowie odjechali
Aby do kraju wieść nowinę
o tym co się w Betlejem działo

Śpi już Dzieciątko smacznie w żłobie

Wół wraz z osiołkiem siano skubie
Maryja dawno już usnęła
A obok utrudzony Józef
Moc już struchlała
Noc odchodzi
Leci nowina w świat, do ludzi
Lecz zanim świt kogutem wstanie
Chcę Dzieciąteczku coś zanuć:

Proszę cię bardzo, Oj Maluśki
Daj memu Miastu dobre czasy
Chroń od powietrza, głodu, wojny
Spraw byśmy nie tracili pracy
Chleba naszego powszedniego
Daj, a nie upadku dla zakładów
Pamiętaj, że gdzieś w wielkim świecie
Jest nasz maleńki punkcik – Radom
Więc podnieś rączkę Boże Dziecię
I pobłogosław lud swój miły
A potem zaśnij, a ja życzę
By Ci się piękne sny wyśniły

Daj memu Miastu, O Maluśki!,
chleba naszego powszedniego
nie upadłości dla zakładów

Podobieństwo wszelkich postaci
występujących w Szopce do postaci
rzeczywistych jest całkiem przypadkowe.

Z PRAC KK

KOMUNIKAT

14 grudnia 1998 r. w Gdańsku Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” omawiało sytuację przemysłu zbrojeniowego. W nawiązaniu do wcześniejszych działań postanowiono:

- wystąpić do Ministra Gospodarki z kategorycznym żądaniem podjęcia natychmiastowych decyzji w sprawie programu restrukturyzacji zakładów tej branży,
- oddelegować przedstawicieli Prezydium KK: Mirosława Kaszę, szefa działu ekonomicznego KK Bogdana Szozdę, szefa działu branżowego KK do bezpośrednich spotkań z komisjami zakładowymi zagrożonych zakładów.

Przewodniczący KK NSZZ „Solidarność”
Marian Krzaklewski

KOMUNIKAT

14 grudnia 1998 r. na posiedzeniu Prezydium KK zapoznano się z efektami spotkania z rządem w sprawie ustawy o emeryturach pomostowych.

Pozytywnie zaopiniowano projekty rozporządzeń:

- Rady Ministrów w sprawie zespołów orzekających o stopniu niepełnosprawności,
- Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie zasad orzekania o stopniu niepełnosprawności,
- Prezesa rady Ministrów w sprawie wykazu powiatowych zespołów orzekających o stopniu niepełnosprawności.

Prezydium Komisji Krajowej wyraziło też zgodę na zmianę nazwy Sekcji Krajowej Spółdzielczości Nie-

widomych na : Sekcja Krajowa Osób Niewidomych NSZZ „Solidarność”.

Rzecznik Prasowy KK
Kajus Augustyniak

INSTRUKCJA SKARBNIKA KK

Na mocy decyzji Prezydium KK nr 216/98 z 14 grudnia w związku z wprowadzeniem w życie postanowień o „ubruttowieniu płac” zawartych w art. 110 ustawy „O systemie ubezpieczeń społecznych” (Dz. U. nr 137 poz. 887) mając na celu zagwarantowanie członkom Związku zachowania obciążeń składkowych na dotychczasowym poziomie przekazuję następującą instrukcję odnośnie sposobu naliczania składki członkowskiej.

Podstawową wysokość składki członkowskiej w wysokości 1 %, o której mowa w par. 1 uchwały finansowej KZD, należy ustalać w odniesieniu do wysokości wynagrodzenia (brutto), które jest podstawą obliczenia podatku od osób fizycznych, pomniejszonego o deputaty, nagrody, zasiłki rodzinne i rekompensaty.

Przy okazji zaznaczam, że przez nagrodę należy rozumieć część składowej wynagrodzenia, która faktycznie nosi charakter nagrody, a nie tylko posiada jej nazwę, czyli jeśli tytuł jej otrzymania nie może być roszczeniem pracowniczym. W szczególności charakteru nie posiadają nagrody jubileuszowe itp.

Skarbnik KK
Leszek Jankowski

NASZ ROK 1998

Mijający rok był obfity w wydarzenia społeczno-gospodarcze i pracowity dla Zarządu Regionu. W ZR udzielono członkom naszego Związku ponad 500 porad prawnych i ekonomicznych - dotyczących głównie spraw wynikających z warunków zatrudnienia. zaopiniowano też 22 projekty zakładowych układów zbiorowych pracy oraz liczne regula-

miny wynagrodzeń oraz zakładowych funduszy świadczeń socjalnych.

Zarząd Regionu przygotował również opinie do projektów uchwał rad gminnych i miejskich na temat czynszów, opłat za c.o., wodę, ścieki, cen biletów komunikacji miejskiej.

Wypracowaliśmy nowe formy ścisłego współdziałania z Państwową Inspekcją Pracy, a członkowie ZR uczestniczą w posiedzeniach Wojewódzkiej i Rejonowej Rady Zatrudnienia.

Nawiązaliśmy także współpracę z Wydziałem Skarbu Państwa Urzędu Wojewódzkiego szczególnie w zakresie monitorowania problemów przedsiębiorstw podległych wojewodzie, zarówno doraźnych jak i długofalowych - np. poszukiwania i pozyskiwania inwestorów strategicznych.

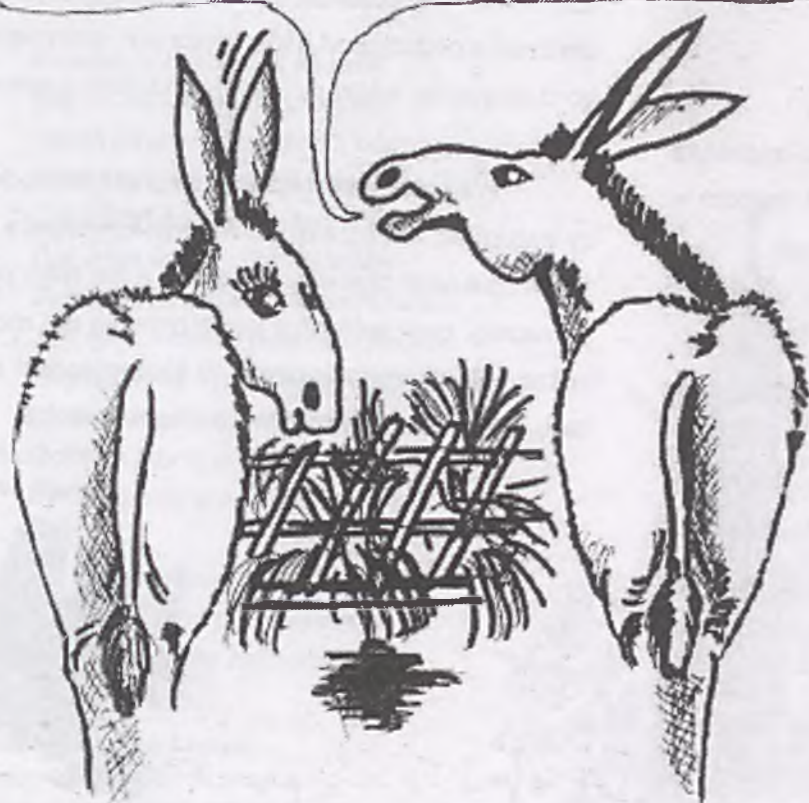
Członkowie ZR interweniowali, w sprawach społeczno-gospodarczych Radomskiego, ponad 80 razy i to na najwyższym szczeblu rządowym - m.in. w Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej, Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwie Skarbu Państwa, Ministerstwie Gospodarki, MON

O działalności Związku i Zarządu Regionu informujemy mieszkańców Radomskiego bieżąco - w każdy piątek o godzinie 9.30 na antenie radia „AVE”

Spotkanie kandydatów na agentów ubezpieczeniowych odbędzie się 5 stycznia 1999 r. o godzinie 16 w sali konferencyjnej ZR „Solidarność”, ul Traugutta 52.

Sekretarz ZR
Andrzej Piszczyk

**Kochanie!!!
Towarzysz Aleksander
obietnął że na Wigilię
przemówi ludzkim głosem!**

Nasze Emerytury (5)

Uwaga członkowie Solidarności”

Nasze przedsiębiorstwa Urzędu Wojewódzkiego - Zurich-Solidarni - Zurich-Solidarni - Zurich-Solidarni - Zurich-Solidarni - Zurich-Solidarni

Jeśli jesteś energiczny, odpowiedzialny i dbany w swoim środowisku, możesz zostać agentem ubezpieczeniowym w naszym funduszu emerytalnym.

Przyjdź do nas, poznaj zasady naszej pracy

Przyjdź do nas!

Różnice szczegółowe, czyli dlaczego nowy, a nie stary

Stary system	Nowy system
<p>Jeśli by go utrzymać, wówczas za 10-15 lat Polsce grozi ogromny krach finansowy, bo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - statystyczny Polak przechodzi na emeryturę znacznie wcześniej niż mieszkańcy innych państw (mamy więcej emerytów), gdyż nie opłaca mu się dłużej pracować; - na jednego emeryta u nas pracują dwie osoby, podczas, gdy np. w Holandii - 4. 	<p>System jest bezpieczny. Oddala groźbę krachu finansowego, bo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahamowany zostaje przyrost liczby emerytów. Ludziom opłaca się pracować jak najdłużej, gdyż wraz ze wzrostem stażu pracy wzrasta wysokość emerytury;
<p>Przy bardzo niekorzystnych prognozach demograficznych (mniej rodzących się dzieci, coraz więcej emerytów pobierających świadczenia coraz dłużej), utrzymanie systemu możliwe jest tylko przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie składki (już jest bardzo wysoka) lub - zwiększenie podatków (też wysokie) lub - obniżenie emerytur lub - ograniczenie nakładów np. na służbę zdrowia, oświatę, policję i wojsko lub - wszystko naraz (w najgorszym przypadku). 	<p>Nowy system uniezależnia się od budżetu państwa, a więc nie trzeba się niepokoić tymi zagrożeniami.</p>
<p>Składka na ZUS nie ma ograniczeń co do wysokości (45% od każdego zarobku). Jeśli ktoś zarabia 1000 zł, zapłaci 450 zł. Jeśli zarabia 10 tys. zł - zapłaci 4,5 tys. zł. Tymczasem wysokość emerytur jest limitowana.</p>	<p>System ogranicza wysokość składek na ZUS. Maksymalna składka nie może przekroczyć składki od wynagrodzenia stanowiącego 250% średniej płacy krajowej. Jeśli np. przyjąć, że obecnie średnia płaca wynosi 1000 zł, to ktoś zarabiający np. 5 tys. zł zapłaci taką składkę, jakby zarabiał 2,5 tys. zł. Natomiast wysokość emerytury nie jest limitowana.</p>
<p>System nie spełnia swych funkcji socjalnych, gdyż nie daje poczucia bezpieczeństwa, nie zapewnia godziwych dochodów na starość.</p>	<p>Nowy system jest wolny od wad starego, nie ogranicza wysokości dochodów.</p>
<p>Wysoka składka na ZUS zwiększa koszty pracy, obniża konkurencyjność polskich przedsiębiorstw. Dlatego część biznesmenów zatrudnia pracowników „na czarno”, nie placąc ZUS, poszerza działalność szarej strefy.</p>	<p>Możliwość obniżenia składki w dalszej perspektywie, a więc wyeliminowania niekorzystnych czynników. Składką warto się „chwalić”, bo im większą zapłacimy, tym większa będzie emerytura.</p>
<p>Składka na ZUS jest natychmiast wypłacana w formie emerytur, bądź w najlepszym wypadku leży w banku. Nie jest natomiast inwestowana.</p>	<p>Składki zasila rynek finansowy i kapitałowy, przyczyniając się do ożywienia gospodarczego</p>
<p>System jest finansowo uzależniony od sytuacji budżetu państwa.</p>	<p>Znaczące ograniczenie uzależnienia od budżetu.</p>
<p>System niesprawiedliwy: Wysokość emerytury nie zależy od stażu pracy, wielkości odprowadzonych składek na ZUS, a częstokroć od przywilejów branżowych. Oznacza to, że niektórzy mają emerytury kosztem innych.</p>	<p>Wysokość emerytury zależy wyłącznie od ilości zgromadzonych pieniędzy z odprowadzonych składek (I i II filar), a więc bezpośrednio od stażu pracy. Nie ma żadnych przywilejów branżowych i zakładowych. Można je sobie tylko wykupić, w ramach III filaru systemu. Nikt więc nie płaci za cudze przywileje, tylko skłania pieniądze na własną emeryturę.</p>
<p>Na tym tle istnieje wiele konfliktów, wywierane są naciski polityczne w celu objęcia przywilejami kolejnych grup zawodowych.</p>	<p>System stabilny, wolny od nacisków politycznych.</p>
<p>Nikt na ogół nie wie ile będzie wynosić jego emerytura.</p>	<p>System jest przejrzysty i czytelny. Każdy ma indywidualne konto, w każdej chwili znany jest jego stan, na tej podstawie można wyliczyć wysokość dochodów na emeryturze.</p>

Z REGIONU

OŚWIADCZENIE

W dniu 11.12.1998 r. Międzyzakładowa Komisja NSZZ „Solidarność” Zakładów Metalowych „Łucznik” SA w Radomiu podjęła uchwałę o przekształceniu się w Międzyzakładowy Komitet Strajkowy i rozpoczęciu w dniu 14. 12. 1998 r. od godziny 6 rano strajku okupacyjnego w całym przedsiębiorstwie.

Ta dramatyczna decyzja podyktowana została ciężką sytuacją pracowników Zakładów Metalowych „Łucznik” i ich rodzin. Pracownicy ci nie otrzymali dotąd wynagrodzenia za listopad i częściowo jeszcze za październik. Nieterminowość wypłat wynagrodzeń oraz dzielenie ich na raty trwa już od kilku miesięcy. Rozgoryczenie załogi potęguje fakt, iż zbliżają się święta Bożego narodzenia, które być może przyjdzie spędzić z najbliższymi przy pustym stole. Szczególnie tragiczna jest sytuacja rodzin, w których obydwójce małżonkowie są pracownikami naszego zakładu.

Za przedłużającą się zapaść ekonomiczną załoga w dużej mierze obwinia poprzednie i obecny Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, które do chwil obecnej nie wypracowały klarownej polityki wobec przemysłu zbrojeniowego.

W związku z powyższym żądamy spełnienia niżej wymienionych postulatów:

1. Jak najszybszego wprowadzenia w życie dawno opracowanego przez rządową komisję programu restrukturyzacji przemysłu obronnego.
2. Zapewnienie pakietu osłon socjalnych dla pracowników zwalnianych w ramach powyższej restrukturyzacji.
3. Zagwarantowanie terminowych wypłat wynagrodzeń do chwili wdrożenia programu restrukturyzacji
4. Działań na rzecz utrzymania i rozwoju rodzimego przemysłu obronnego.
5. Jak najszybszej wypłaty zaległych wynagrodzeń za październik i listopad br. oraz realizacji rzeczowych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Jednocześnie ostrzegamy, że załoga jest bardzo zdesperowana zaistniałą sytuacją, wobec czego protest może wyknąć się spod kontroli za co odpowiedzialność spadnie na władze państwowe.

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy

Szanowni Państwo

Zwracamy się do Państwa z prośbą o wsparcie finansowe leczenia naszego syna Marcina Rembowskiego, u którego w maju br. rozpoznano białaczkę. Obecnie nasz syn przebywa w Klinice Hematologii Akademii Medycznej w Lublinie, gdzie został poddany leczeniu chemoterapeutycznemu. Jednak jedynym sposobem uratowania jego życia jest przeszczep szpiku kostnego. Zabieg ten zostanie przeprowadzony w Ośrodku Przeszczepiania Szpiku w Polsce po zakończeniu kuracji chemoterapeutycznej. Ponieważ koszt zarówno leczenia jak i przeszczepu jest zbyt duży, nie jesteśmy w stanie samodzielnie go sfinansować. Dlatego liczymy na Państwa szlachetną pomoc w ratowaniu życia naszego syna. Jesteśmy przekonani że dzięki pomocy Państwa i innych, którym nie jest obojętne życie ludzkie nasz syn powróci do zdrowia i będzie mógł podziękować Państwu za okazane wsparcie finansowe.

Z poważaniem

Genowefa i Jakub Rembowski

Numer konta:

PKO BP I o/Radom 10204317-47946-270-43

adres: Jakub Rembowski,
ul. Powstańców Śląskich 3/21,
26-600 Radom

Numery telefonów
do Zarządu Regionu

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA

Sekretariat

tel. 362 - 51 - 61
tel/fax 362 - 38 - 04

Radca Prawny

Pon. i Czw. w godz. 14⁰⁰ - 16⁰⁰
tel. 362 - 51 - 61 w. 212

Komisja Interwencji

tel. 362 - 51 - 61 w 212

Redakcja Z.R.

tel. 360 - 03 - 38

Zbigniew Dziubasik

V-ce Przewodniczący
tel. 362 - 36 - 43

Dział Szkoleń Z.R.

tel. 362 - 51 - 62

Związkowe Biuro Pośrednictwa Pracy

tel. 362 - 51 - 62

tel. 363 - 43 - 49

Biuro Senatorskie Senatora
**Zdzisława
Maszkiewicza**

**Biuro Ruchu
Społecznego AWS**

tel. 362 - 48 - 55

Biuro Poselskie Posła
**Stanisława
Iwanickiego**

tel. 360 - 12 - 97
tel/fax 360 - 12 - 98

Biuro Poselskie Posła
**Jana
Rejczaka**

tel. 360 - 13 - 86
tel/fax 360 - 13 - 85

Biuro Poselskie posła
**Romualda
Szeremietiewa**

tel. 360 - 03 - 38

Z okazji zbliżających się
Świąt Bożego Narodzenia
dużo zdrowia, szczęścia
oraz Bożego Błogostawieństwa
w Nowym Roku
życzy

RUCH AŃS
SPOŁECZNY

AKADEMIA MEDYCZNA
PEDIATRII, HEMATOLOGII I ONKOLOGII
ul. Marszałkowska 24

Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii

Akademia Medycznej w Warszawie, ul. Marszałkowska 24
Kierownik: Prof. dr hab. n. med. R. Rokicka-Milewska
tel. barp. 629-06-44/ fax: 621-63-62, centrala: 621-32-41 www. 245

Warszawa, 7.XII.1998r.

Bartek Strzelczyk ur. 4 I.1969, zam.26-600 Radom, ul 11 Listopada 69/77 m 21
Rozpoznanie Non-Hodgkin's Lymphoma T-cell, stadiu zaawansowania IV
Od 2.IV.1998 pozostaje w stałym leczeniu oddz. onkologicznego Inst. Kliniki.
20.XI.1998 stwierdzono wznowę w szpiku i O.U.N. Aktualnie leczeniem
z wyboru jest przeszczep szpiku. Z uwagi na b.wysoki koszt leczenia (ok 100tys zł)
prosimy o każde wsparcie finansowe:
Fundacja Na Rzecz Kliniki Pediatrii Hematologii i Onkologii A.M. w W-wie,
ul.Marszałkowska 8, 00-560 Warszawa, subkonto Bartek Strzelczyk
PKK IX OAW-wa nr konta 11101040-799099-2700-1-54

Logo of the publishing house, including the text 'Logo of the publishing house' and 'ul. ... 91-100 Warszawa'.

**BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA**

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 52
tel. 36 25161, fax 36 238 04
Redakcja: Paweł PODLIPNIAK
tel. 360 - 03 - 38
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

egzemplarz bezpłatny

Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska
PKO BP I O/Radom 10204317- 4079 - 270 - 1 - 111